

889 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot naturalisatie van *Maria Elisabeth Borgmann* en 19 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Soestdijk, 1 Juli 1948.

JULIANA.

889 2

ONTWERP VAN WET

In naam van Hare Majesteit *Wilhelmina*, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, *Prinses van Oranje-Nassau*, enz., enz., enz.

WIJ JULIANA, PRINSES DER NEDERLANDEN, REGENTES VAN HET KONINKRIJK,

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Maria Elisabeth Borgmann* en 19 anderen, die aan Ons een verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 December 1938 (*Staatsblad* No. 204);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Maria Elisabeth Borgmann*, geboren te *Dortmund* (Duitsland) 5 Juni 1895, kloosterzuster, wonende te *Weert*, provincie *Limburg*;
- 2°. *Hubertus Bartholomeus De la Brassinne*, geboren te *Maastricht* (Limburg) 8 October 1915, beambte, wonende te *Sittard*, provincie *Limburg*;
- 3°. *Gertrudis Franziska Brüggén*, geboren te *Lengerich* (Duitsland) 21 October 1902, dienstbode, wonende te *Leeuwarden*, provincie *Friesland*;
- 4°. *Jean Léon Pierre Cooken*, geboren te *Rijssel* (Frankrijk) 21 October 1894, winkelier, wonende te *Haarlemmermeer*, provincie *Noordholland*;
- 5°. *Theodor Eckardt*, geboren te *Batavia* (Nederlandsch-Indië) 9 December 1914, controleur bij de Pandhuisdienst, wonende te *Batavia* (Nederlandsch-Indië);
- 6°. *Klara Gasch*, geboren te *Bottrop* (Duitsland) 3 September 1913, dienstbode, wonende te *Bennebroek*, provincie *Noordholland*;
- 7°. *Richard Adolf Hamburger*, geboren te *Frankfort a/d Main* (Duitsland) 11 November 1892, econoom, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 8°. *Emma Bertha Elise Hünel*, geboren te *Görlitz* (Duitsland) 14 December 1885, zonder beroep, wonende te *Meerssen*, provincie *Limburg*;

- 9°. *Louise Antonia Maria Herkenhoff*, genaamd *Konersmann*, geboren te *Amsterdam* (Noordholland) 1 April 1902, administratrice, wonende te *Aerdenhout*, gemeente *Bloemendaal*, provincie *Noordholland*;
- 10°. *Karl Krings*, geboren te *Laurensberg* (Duitsland) 24 Augustus 1913, timmerman, wonende te *Simpelveld*, provincie *Limburg*;
- 11°. *Joannes Mathias Lemmens*, geboren te *Weert* (Limburg) 13 December 1910, betonarbeider, wonende te *Weert*, provincie *Limburg*;
- 12°. *Lajos Lukacs*, geboren te *Boedapest* (Hongarije) 22 November 1900, koopman, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 13°. *Abraham Gaim Mogradij*, geboren te *Amsterdam* (Noordholland) 9 December 1902, procuratiehouder, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 14°. *Béla Pálma*, geboren te *Ujpest* (Hongarije) 26 April 1910, grondarbeider, wonende te *Ermelo*, provincie *Gelderland*;
- 15°. *Peter Jan Mathijs Segers*, geboren te *Stramproy* (Limburg) 16 September 1908, monteur, wonende te *Weert*, provincie *Limburg*;
- 16°. *Maximilian Friedrich Ternbach*, geboren te *Mosty Wielki* (Polen) 9 Juli 1892, koopman, wonende te *'s-Gravenhage*, provincie *Zuidholland*;
- 17°. *László Váhl*, geboren te *Boedapest* (Hongarije) 5 Maart 1907, werktuigkundige, wonende te *Muiden*, provincie *Noordholland*;
- 18°. *Franciscus Guilielmus Verreck*, geboren te *St. Joris Winghe* (België) 7 Augustus 1902, mijnwerker, wonende te *Ubach over Worms*, provincie *Limburg*;
- 19°. *Joannes Vrijens*, geboren te *Oud-Vroenhoven*, thans gemeente *Maastricht* (Limburg) 24 Maart 1908, kantoorbediende, wonende te *Heer*, provincie *Limburg*;
- 20°. *Adolf Wesermann*, geboren te *Barnstorf* (Duitsland) 18 Mei 1894, garagehouder, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*.

Artikel 2

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

889 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van *Maria Elisabeth Borgmann* en 19 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen:

De uit *Dortmund* afkomstige verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 1°, bezit de Duitse nationaliteit. In verband met haar intreden in een klooster kwam zij in 1916 naar Nederland. Zij woont thans twee en dertig jaren zonder onderbreking hier te lande. Verzoekster, die indertijd de Nederlandse akte van bekwaamheid als onderwijzeres heeft behaald, is vele jaren als leerkracht werkzaam geweest. Zij leeft in kloostergemeenschap.

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 2°, van beroep beambte bij een vakvereniging, is te Maastricht geboren uit een Belgische vader en een van oorsprong Nederlandse moeder. Hij bezit de Belgische nationaliteit. Requestrant, die nimmer in het buitenland heeft gewoond, kreeg een Nederlandse opvoeding en opleiding en is met een van geboorte Nederlandse vrouw gehuwd. Hij voelt zich Nederlander.

De in artikel 1, onder 3°, genoemde verzoekster is te Lengerich (Duitsland) geboren en bezit de Duitse nationaliteit. Zij vestigde zich in 1930 in Nederland en heeft sedertdien zonder onderbreking hier te lande gewoond. Zij is ingeburgerd en niet voornemens naar haar geboorteland terug te keren. Als dienstbode voorziet zij in haar onderhoud.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 4°, bezit de Franse nationaliteit. Hij is te Rijssel geboren en vestigde zich in 1913 in Nederland. Sedertdien heeft hij steeds in Nederland gewoond. Hij is met een van huis uit Nederlandse vrouw gehuwd. Zijn beide kinderen zijn hier te lande geboren. Verzoeker voelt zich Nederlander. Hij drijft te Amsterdam een zaak in parfumeriën en heeft een voldoende bestaan voor zich en de zijnen.

De in artikel 1, onder 5°, genoemde verzoeker is Nederlands onderdaan. Hij is te Batavia geboren uit van oorsprong Duitse ouders en heeft zijn gehele leven in Nederlandsch-Indië gewoond. Verzoeker is geheel naar Nederlandse begrippen opgevoed en grootgebracht, is met een Nederlandse vrouw gehuwd en voelt zich Nederlander. Hij is werkzaam als controleur bij de pandhuisdienst te Batavia.

De uit Bottrop afkomstige verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 6°, bezit de Duitse nationaliteit. Zij is sedert 1930 duurzaam in Nederland gevestigd en is ingeburgerd. Als dienstbode verdient zij het brood.

De in artikel 1, onder 7°, genoemde verzoeker is van Duitse herkomst. Hij is te Frankfort aan de Main geboren en vestigde zich in 1938, komende uit Oostenrijk, te Nijmegen. Sedertdien is hij zonder onderbreking in Nederland woonachtig. Verzoeker en zijn echtgenote namen tijdens de bezettingsjaren actief aan het verzet deel. Verzoeker is zich Nederlandse gaan voelen en is voornemens hier te lande te blijven. Hij is als adviseur voor technisch-economische vraagstukken op arbeidsovereenkomst werkzaam bij het Ministerie van Economische Zaken.

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 8°, is geboortig uit Görllitz (Duitsland) en bezit de Duitse nationaliteit. Zij kwam in 1914 naar Nederland en heeft sedertdien onafgebroken hier te lande gewoond. Verzoekster heeft zich de Nederlandse zeden en gewoonten eigen gemaakt en voelt zich Nederlandse. Zij geniet een pensioen en heeft bovendien enige inkomsten uit vermogen.

De verzoekster, genoemd in artikel 1, onder 9°, is hier te lande geboren uit Duitse ouders. Zij heeft haar gehele leven in Nederland gewoond, heeft een Nederlandse opvoeding en opleiding genoten en voelt zich Nederlandse. Zij is administratief werkzaam in het confectiebedrijf van haar broer. Deze is bereids tot Nederlander genaturaliseerd.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 10°, is te Laurensberg (Duitsland) geboren als zoon van een Duitse vader en een van oorsprong Nederlandse moeder. Sedert 1922 is hij duurzaam in Nederland gevestigd. Zijn opvoeding, opleiding en maatschappelijke vorming genoot hij geheel hier te lande. Verzoeker voelt zich Nederlander. Als timmerman in loondienst verdient hij het brood.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 11°, is de zoon van een Belgische vader en een van origine Nederlandse moeder. Hij is in Weert geboren en heeft zijn gehele leven in Nederland gewoond. Hij kreeg een Nederlandse opvoeding, is met een Nederlandse vrouw gehuwd en kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn. Als betonarbeider voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 12°, bezit de Hongaarse nationaliteit. Hij is te Boedapest geboren en kwam in 1920 naar Nederland. Hij heeft nadien nimmer meer in het buitenland gewoond. Hij is met een Nederlandse vrouw gehuwd en heeft twee

kinderen, die te Amsterdam zijn geboren. Verzoeker is ingeburgerd en wenst hier te blijven. Als fabrikant van elektrische apparaten heeft hij voldoende bestaansmiddelen voor zich en zijn gezin.

De staatloze verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 13°, is hier te lande geboren en getogen. Hij heeft zijn gehele leven in Nederland gewoond. In het Nederlandse leger heeft hij zijn dienstplicht vervuld. Verzoeker voelt zich Nederlander. Als procuratiehouder van een confectiebedrijf voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De in artikel 1, onder 14°, genoemde verzoeker bezit de Hongaarse nationaliteit. Als kind van 13 jaar kwam hij in 1923 met een kindertransport naar Nederland en werd door Nederlandse pleegouders opgenomen. Sedertdien heeft verzoeker steeds hier te lande gewoond. Hij is van zijn geboorteland vervreemd en voelt zich hier thuis. Zijn echtgenote is van oorsprong Nederlandse. Als grondwerker verdient requestrant het brood voor zich en zijn gezin.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 15°, is te Stramproy in Limburg geboren uit het huwelijk van een Belgische vader en een van oorsprong Nederlandse moeder. Verzoeker heeft nagenoeg zijn gehele leven in Nederland gewoond. Hij is met een Nederlandse vrouw gehuwd en geeft zijn kinderen een Nederlandse opvoeding. Requestrant is als monteur werkzaam en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De in artikel 1, onder 16°, genoemde verzoeker is te Mosty Wielki (Polen) geboren uit Oostenrijkse ouders. Hij vestigde zich in 1931, komende uit Duitsland, in Nederland en is sedertdien zonder onderbreking hier te lande woonachtig. Hij kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Als commissionair in metalen en chemicaliën heeft requestrant genoegzame inkomsten voor zich en zijn gezin.

De in artikel 1, onder 17°, genoemde verzoeker is van Hongaarse herkomst. Hij werd in Januari 1937, als komende van Boedapest, in het bevolkingsregister van Amsterdam ingeschreven en heeft sedertdien onafgebroken hier te lande gewoond. Verzoeker, die met een van origine Nederlandse vrouw is gehuwd, voelt zich in Nederland thuis. Hij is als werktuigkundige in dienst van Werkspoor N. V. te Amsterdam.

De in artikel 1, onder 18°, genoemde verzoeker is geboren te St. Joris Winghe (België) en bezit de Belgische nationaliteit. Hij vestigde zich met zijn ouders op 3-jarige leeftijd in Nederland en heeft er sindsdien onafgebroken gewoond. Zijn opvoeding, onderwijs en maatschappelijke vorming genoot hij geheel hier te lande. Verzoeker, die met een van huis uit Nederlandse vrouw is gehuwd, voelt zich Nederlander. Als mijnwerker verdient hij het brood voor zich en zijn gezin.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 19°, is de zoon van een Belgische vader en een van oorsprong Nederlandse moeder. Hij is in de voormalige Limburgse gemeente Oud-Vroenhoven geboren en heeft steeds in Nederland gewoond. Requestrant onderscheidt zich in niets van een geboren Nederlander. Hij is met een van oorsprong Nederlandse vrouw gehuwd. Als kantoorbediende verdient hij het brood voor zich en zijn gezin.

De in artikel 1, onder 20°, genoemde verzoeker is van Duitse herkomst. Hij is te Barnstorf geboren en werd 1 Juni 1931 in het bevolkingsregister der gemeente Amsterdam ingeschreven. Aldaar heeft hij sedertdien steeds gewoond. Verzoeker is ingeburgerd en is niet voornemens naar zijn geboorteland terug te keren. Als garagehouder voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

Alle voorgedragen hebben zich tijdens de oorlogsjaren gedragen, zoals van toekomstige Nederlanders mocht worden verwacht.

Ten aanzien van allen geldt, dat zij hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie.

J. H. VAN MAARSEVEEN.